

C E R E T A N I A

PERIODICO DEFENSOR DE LOS INTERESES DE LA COMARCA

DADES HISTORIQVES

El Comte d'Espanya

II

Estem en plena guerra civil carlista. Ja vell i bastant xacrat rebé el Comte el despaig particular del Rei D. Carles, nomenant-lo generalíssim dels exèrcits reials a Catalunya. Es trobava Espanya al seu país, França, estretament vigilat de la policia francesa, posada sobre avís i mobilitzada a requeriments del Govern Espanyol que ja havia hagut esment del seu nomenament de generalíssim i suposava amb raó que Carles Espanya faria mans i mànigues per a passar la frontera i complimentar lo més prompte possible els desitjos del seu Rei que, per altra part tant l'honoraven. Al intentar passar la frontera vá ésser sorprès per un destacament francès i recliut a la Ciutadella de Lille, ont va restar presoner.

El Comte d'Espanya dissimula el seu desesper, fa el malalt, es deixa creixer la barba, no es talla les ungles, no parla, té el valor de no moure's del llit durant divuit mesos i, únicament, se'l veu llegir i resar. Divuit mesos de llit i d'oració porten en sí necessàriament aparellat el miracle i, aquest es doná, per dissort, com més endavant veurem, del propi Comte.

El senyor de Fonallar, amb moltes pesse-

tes i amplis poders, arribá tal dia com el de Sant Antoni de juny de 1838, a Lille. Fa pactes amb les Autoritats de la Ciutadella, que paren la mà, i el Comte se les guilla. El dia següent arriben el senyor de Fonallar i el Comte, convenientment disfressats, a Tolosa i, desde allí, passaren a Foix, vila nadiua del Comte, ont arribava després de cinquanta anys d'absència i ont mai més havia de tornar.

Partiren d'allí el Comte acompanyat d'un fidel i conegut contrabandista i el dia primer de Juliol, ja molt entrada la nit, a la plaça major d'Andorra la Vella, hi feia la seva aparició un home portant-ne un altre carregat al coll; el traginer era el contrabandista i, la carga, el Comte d'Espanya. L'endemá, dia 2 de Juliol, a la Farga de Moles el Ros d'Eroles amb la seva partida, 1.450 infants i 40 caballs, rebia solemniament en terres d'Espanya al generalíssim dels exèrcits de D. Carles de Borbó a Catalunya, D. Carlos Espagne, comte d'Espanya.

Revisá el Comte la Partida, montá al cavall que el Ros vá oferir-li, aquest se plaçá a la seva dreta i seguits de dos braus caballers, dignes i, segurament, directes descendents dels creuats, s'encaminaren cap a Berga, capital i baluart el més ferm a la nostra terra del Rei N. S., q. D. g., D. Carles de Borbó, defensor dels altars de Sant Ferran i Sant Lluís i aspirant al trono de Carles III.

**

El dia 4 del propi mes i any, al caure la tarda, engegades al volt de totes les campanes de la comarca, en mitj de crits i aplaudiments dels

Urbanización SCHIERBECK

Terrenos propios para CHALETS con jardín, desde 25 céntos. el palmo
Razón: MIGUEL PONS Procurador - Puigcerdá

realistes catalans, voltat de més de trescentes autoritats eclesiàstiques, i formades totes les partides que operaven per Catalunya, els seus *cabecillas* al front, amb linia de parada, feu la seva entrada triomfal el vell general.

*
*
*

Tots els *cabecillas* havien acudit a rebre el Comte; un tan sols n'hi mancava, era l'Ibañez, conegut per Llarg de Copons. Indagà el Comte i ningú sabia res del Llarg, ningú el representava. Això el contrarià molt vivament i el feu meditar, puix que la partida del Llarg de Copons era la més important de tot Catalunya i fins, potser la més entrenada. Per altra part recordava perfectament el Comte que el seu nomenament de cap manera podia ésser grat al de Copons. Quan la campanya dels Apostòlics, en quines files hi figurava el Llarg, el Comte, allavors governamental, el va agafar presoner, any 1830, i el castigà tant durament que l'envià a Ceuta. L'absència del Llarg ben clarament significava que no volia sotmetres a la seva voluntat i, això representava pel generalíssim un greu perill, ja que no poguent comptar amb els sis batallons del Llarg, un dels quals, el dit «de guies» de Tarragona, tenia 1.300 homes, en moments que els guerrers partidaris de D. Carles, tot s'ho ben necessitaven, era exposar-se a fracassar sorollosament davant del Rei que amb tant d'empenyo l'havia nomenat, i de tota la opinió lligitimista que tanta fè tenia posada en ell per el bon

èxit de la causa. Li preeisava al Comte solucionar rapidament aquest molest conflicte.

(Continuará)

CARTA DE BARCELONA

Avui els del "Rall" hem estat víctimes d'una preterició, Les nostres habituals taules les hem trobat ocupades. El cambrer nou al donar-nos satisfacció, doncs fou el culpable d'aital desposessió, ens ha assabentat que els usurpadors eren una *penya* de tennistes: Els del "Rall" hem començat a reflexionar sobre el fet de si havíem o no de donar-nos per satisfets; quau ja estavem promptes de aconsolar-nos i admetre de bon grat el fet consumat de la nostra desposessió, hem vingut en coneixement que la mentada *penya* de tennistes era la del C. A. de D. del C. i de la I., llavors si que ens hem afulat de debó i hem advertit al cambrer que el fet no es repetís, doncs no hi ha dret que una colla tan lliure com la del "Rall" sigui preterida per una de dependents com la que al·ludim. Si en lloc de dependents s'hagués tractat d'una *penya* de dependents els del "Rall" lluny d'haver-nos ofés, ens hauríem sentit honorats de veure el

Dipòsit de Carbons del País i Extranger

Importació directa
de Procedència

Preus especials per partides de 500 kilos en amunt

Especialitat en els ovoïdes

Els de millor fabricació

Heus'aquí les seves característiques:

Molt lleugeres - Crèmen facilment - Poc fum - No fan caga-ferro

Poca cendra - Es indiscutible que son les de més rendiment

Pés garantit :- : Repartiment a domicili

Vda. de S. Arró

Plaça de Barcelona
Teléfon, 35

Puigcerdá

nostre lloc ocupat per belles i gentils damiselles, a les que ja és sapigut hem rendit sempre sincer homenatge.

El nostre volgut i distinguit amic, l'il·lustre pedagog En Josep M. Xandri, ha sigut nomenat conceller de l'Ajuntament de Madrid. El nostre amic Xandri, contra lo molt equivocadament podria pensar-se, o siga que ell és l'honorat, l'honorat és l'Ajuntament de la capital d'Espanya, perquè ja es sapigut de tots els que el coneixen que l'intel·ligència, l'activitat i el do de gents del bon amic i paisà Sr. Xandri son tant rellevants que el fan ultra digne d'un càrrec com el de conceller vocal de la Comissió de Cultura d'aquell Ajuntament.

Ens assabentem que per la casa Bessain de Sant Sebastián s'estan construint actualment sis locomotores electriques pel nostre ferrocarril, i que igual nombre de les mateixes s'estan acabant també a Lyon, pel troç d'Ax a Puigcerdá.

L'electrificació doncs del nostre *trin* no ha de fer-se esperar gaire.

No cal dir que ens en congratulem.

Gracies a les iniciatives portades amb gran entusiasme pel nostre amic, membre d'aquest "Rall", D. Josep M. Xandri, ha estat creada en el poble d'Olopte una escola. Ja era hora i prou que hi feia falta. Ahir fou la de Guils, després la de Isobol, no fa gaire les graduades de Puigcerdá, avui la d'Olopte. En total

set nous col·laboradors més en el país per a enlairar el seu nivell cultural.

També creiem que poden i deuen haver-la demanar els llogarets de Saneja, Sanabastre i quiscun altre de Cerdanya. Perque no ho fan ja que *l'arreglo* escolar de l'any 1910 els l'assigna?

El «Rall» fa també avinent la seva disconformitat amb el nou monopoli concedit per l'estat a determinades companyies de transports, tan més que aital privilegi perjudicarà en gran manera el tràfec de Cerdanya. A una raonable competència hi corresponia millor servei i mes facilitats d'horari i preu i, per tant, augment de passatgers pel nostre país.

¡¡Vint anys d'exclusiva son molts anys perquè tothom s'hi avingui!!

I la Cerdanya n'haurà d'ésser tributària llarg temps d'aitals serveis per lo que fa referència a les comunicacions amb Seu d'Urgell i Andorra, per la Solana i la Baga, car alló que deien del ferrocarril de Lleida a Puigcerdá, sembla que no vá tant depressa com voldríem nosaltres.

Pel Consell d'Estat ha estat aprovat el projecte per a unificar les estacions del Nort i del Ferrocarril Transpirenàic, a consecuencia de quina aprovació començaran molt aviat les obres de l'estació monumental.

Dintre de pocs dies quedarà llest i serà profusament repartit el reglament que ha de regir

BOMBONERIA SELECTA - PASTES SEQUES - VINS - LICORS - XAMPANYS

- Queviures - Drogueria - Perfumeria -

PRODUCTES DE PUIGCERDÀ I SA COMARCA

T U S E T Bruch, 40 i Casp, 37 Dipositaris de

l'elefon, 661 - S. P.

Mantega, llangonissa i fuet de Cerdanya - Nigua de Carrancà, exquisida per a taula - Embutits de Casalarreina (Rioja) - Estomacal, Néctar i Anis Beltrand (Mahó)

Exijiu el XACOLATA "NURIA"

Articles classes extra

Servei a domicili

PINTJRES. ESMALTS I PINZELLS - PERFUMS DE LES MILLORS MARQUES

el funcionament del nou Xalet de La Molina.

Aquest esplendí refugi que'l venerable Centre Excursionista de Catalunya ha aixecat a la Vall de La Molina, aquest vall que segons una vella llegenda és inspiradora d'amors i astança de placit, serà obert a les caravanes d'excursionistes que en gran nombre i amb verdadera ansietat esperen poder-lo utilitzar.

No passa dia de reunió del "Rall" que el camarer no ens entregui alguna carta amb sobre perfumat i dels mes vius colors i amb lletra *tout a fait* femenina, dirigida a un bon amic nostre dedicat a l'ebanisteria. Esperem que l'amic al·ludit no tardará en deixar-se veure, doncs si triga gaire el "Rall" haurá de preocupar-se de buscar un lloc reservat i de confiança, ont dipositar tanta abndor de correspondencia.

Advertim també al nostre paísá que vingui convenientment preparat i ben dispost per a les lluites del amor.

EL RALL

Barcelona, 19 Novembre 1925.

Suscribiu-vos a "CERETANIA"

L'ESPORT CATALA

Revista setmanal

:: Es suscriu en aquesta Impremta ::

CANÇONS DE LA MAINADA

Pobre Mestre

(Música de Narcisa Freixas)

—Senyô Mestre està Malatt;
bé l'hauríem d'anâ a veure...
Senyô Mestre és molt vellet,
li fremola la barbefa...

Entrarem d'un a un
per no moure gaire fressa;
entrarem sense di mot,
sols li farem reverencia.

—Senyô Mestre, senyô mestre,
procureu-vos ben curâ,
que l'Escola està tan trista
que fa ganes de plorâ.

Si per cas pregunta rê,
per a fer-lo posâ alegre,
li direm que el blat ja és ros
i és florida la ginesta;
li direm que els ocellets
han fet niu a la finestra
per on ens besaba el sol
mentre apreniem la lletra...

—Senyô Mestre, senyô mestre,
procureu-vos ben curâ,
que l'Escola está tan trista
que fa ganes de plorâ!—

B. SITJA PINEDA

FINCAS

Despacho de 3 a 5

BARCELONA

Teléfono 1161 S. P.

En Palau, Cerdaña Francesa, Pirineos Orientales, próxima a Puigcerdá, se vende hermosa Torre amueblada con todo confort. 30.000 metros cuadrados. Verdadera ocasión.

Compraremos finca rústica o casa en Osseja (Pirineos-Orientales)

Compra-Venta
AUGER & JUBANY, S. A.
Caspe, 35, 2.º, 2.ª

Vendemos Gran Finca rústica en Toulouse (Francia) Castillo Imperio, para Granja o gran Hotel. Superficie 144 hectáreas. Urge venta Precio de ganga.

Noticias

Temperaturas de la semana

Día	Baromet.-Termomet. a las 9 mañana	Máxima	Mínima
21	737 6	6	-3
22	753 6	6	-3
23	751 7	9	-4
24	750 7	10	-6
25	749 6	5	-10
26	750 4	6	-9
27	751 3	2	-8

Visita.—Hemos recibido la visita de nuestro paisano el joven D. Salvador Artisó. Bienvenido y de veras le deseamos que le sea grata su estancia entre nosotros.

Regreso.—Ayer en el tren correo salieron para la condal ciudad las bellisimas y simpáticas neñoritas Antoñita y Mercedes Cadefau sobrinas de nuestro querido Director.

A fuer de amantes de la gracia y la belleza, no podemos menos que condolernos de lo muy breve que ha sido su estancia entre nosotros y de corazón hacemos votos para que no tarden en honrarnos otra vez con su presencia

Deportes de nieve.—Habiendo caído las primeras nieves en el Pirineo, prometedoras de un riguroso invierno, se habla mucho entre los elementos de la sección de montaña del Centro Excursionista Barcelonés, de organizar el segundo concurso de deportes de invierno, que por el entusiasmo que reina y

que cada año va en aumento, se prevé que constituirá un éxito para la entidad organizadora.

Pasaportes.—En la inspección de policia de esta Villa, se extienden pasaportes para Francia y otros países del extranjero. La rapidez con que en la actualidad se tramita tan necesario documento y la relativa baratura del mismo, creemos serán factores importantes para que todos nos proveamos de pasaporte.

Ha sortit el primer número de

LA NURI

SETMANARI PER LES NOIES

16 pàgines amb il·lustracions
a tres colors

15 céntims

Es veu en aquesta Impremta

ENFERMEDADES del ESTOMAGO e INTESTINOS
Dolores □ Úlceras □ Estreñimiento □ Diarreas crónicas

Dr. FARRERAS MUNNER

Diagnóstico precoz del cáncer y otros tumores

Rayos X y Laboratorio para el diagnóstico exclusivo de dichas enfermedades

Cortes, 704-1.º-2.ª (chaflán Bailén)

Teléfono 1258 S. P.

BARCELONA

Consulta de 10 a 12 y de 3 a 5

excepto los jueves

OMNIUM RIPOLLES de Joan Fort i Gaudí

GARATGE : Taller de reparacions electro-mecániques amb personal competent en el ram
 Agent oficial del "FORD" l'auto universal

STOK MICHELIN :: Olis SHELL, MOBIL OIL, AUTOL :: Gasolina SHELL :: Peces de Recanvi

Vendes al comptat i a plassos

LLOGUER D'AUTOS a preus reduidíssims :: Tarifes especials per als Srs. Metges, Viatjants, Negociants, &
 Carretera de Ribes, 37, 39 i 41 - 'Teléfon, 371 - RIPOLL

Boda.—El pasado lunes tuvo lugar el enlace matrimonial del agente de aduanas de esta Villa D. Jaime Bragulat, con la bella señorita Doña Maria del Carmen Meya Margenat. La ceremonia tuvo lugar en la capilla de nuestra Sra. de la Sacristia.

Los numerosos invitados fueron obsequiados con un esplendido banquete servido en el Gran Hotel Tixaire que acreditó una vez más su bien merecida fama.

Por la tarde salieron los novios en viaje de boda por el extranjero.

Al felicitarles les deseamos una interminable luna de miel.

Alumbrado.—Además de los focos colocados en las plazas Mayor y Salmeron, de que dimos cuenta oportunamente, han sido colocados otros de igual potencia en el paseo del 10 de Abril, Plaza de Barcelona y en todos los lugares de más tránsito, notándose mucho tan importante mejora.

Cine Cereetano.—En vista de los inconvenientes que presentaba la nueva corriente eléctrica para el buen funcionamiento de la máquina proyectora, la Empresa se ha visto obligada a adquirir nuevo material que ha sido ya instalado por el experto operador Carlos Ferran, llamado expreso para la dicha instalación.

Con todo y no estar totalmente terminada notamos ya el pasado domingo mucha perfección en la proyección, quedando un cuadro clarísimo y absolutamente fijo.

Felicitemos a la Empresa, y no dudamos que el público sabrá recompensar el esfuerzo realizado por la misma.

Este número ha sido sometido a la censura gubernativa

Casamiento.—El jueves se unieron en matrimonio ante la Virgen de la Sacristía la Srta. Maria Magdalena Maurell con don Pedro Carrera, vecinos del pueblo francés de Osseja. Felicidades.

HOTEL INTERNACIONAL

CAFE RESTAURANT

Situado a dos minutos de la estación del Transpirenàico

::: Habitaciones confortables con agua corriente caliente y fria :::

Cuarto de Baño Cocina española y francesa Servicio esmerado

BENITO COTXET - PUIGCERDA

TOS CATARROS BRONQUITIS

Por antiguos y rebeldes que sean se obtiene un alivio inmediato y su pronta curación tomando

Pectoral Vidal-Clar

Preparado en el Laboratorio de H. de VIDAL-CLAR
San Pablo 44 - BARCELONA

De venta en PUIGCERDA: **FARMACIA MARTI**

Nevada.—Tranquila, pácífica i silenciosamente háse presentado la nieve cubriendo de blanca alfombra nuestras calles.

Por la primera, ha sido bastante regular, puesto que ha alcanzado un espesor de 30 centímetros aproximadamente.

Muy prematura ha sido lo cual es de suponer que este año seran muy abundantes, menos mal si resulta cierto el adagio de-año de nieves, año de bienes.

Y que otro recurso nos queda con tan gran nevada, mas que ponernos al lado de la estufa horas y más horas imposibilitados de salir a paseo por estar los caminos intransitables acostarnos temprano y levantarnos tarde, en una palabra, hacer vida de holgazán mal que nos pese.

Piso para alquilar

situado en el Barrio de la Baronía

Razón: Casa Romá de la Baronía - Puigcerdá

Multas.—Por haber aumentado el precio en la venta de leche, sin autorización ni permiso de nadie, se ha impuesto por el Sr. Gobernador Civil una multa de cincuenta pesetas a cada uno de los siguientes Sres.: D. Francisco Rosell Cot, D.ª Josefa Salsas Armengol, D. Pedro Ginesta Vigo, D. Miguel Vigo Garreta, D.ª Buenaventura Cot, D. Juan Carrera y a D. José Cerdá Mir.

Expléndido Chalet

para vender o alquilar emplazado en el más pintoresco lugar de Puigcerdá; Avenida Schierbeck y junto al Gran Casino recientemente inaugurado. Razón: M. PONS, Procurador.

Limpieza.—En previsión de lo que pudiera acontecer, en caso de grandes nevadas, se mandó limpiar la acequia para facilitar la corriente, por cuyo motivo hemos pasado unos días con limitadas horas de luz, habiendo quedado restablecido el servicio el jueves a satisfacción de todos.

Talonarios para la Lotería a partir de 1'25 ptas. En esta Imprenta

Traslado.—Han quedado definitivamente instaladas en el Paseo de Bourg-Madame las oficinas del Cuerpo de Vigilancia.

Tiempo.—Pensábamos por la bonanza de algunos días haber entrado en el veranillo de San Martín, pero no, han vuelto a recrudecer las heladas y no se está bien más que al lado de las estufas.

HOTEL CATALUÑA

El mejor situado de la Villa : Vista panorámica sobre ambas Cerdañas

Magníficas habitaciones con agua corriente caliente y fría

Servicio esmerado :-: Carruaje a todos los trenes :-: Luz eléctrica

— **Pensión completa a partir de 10 pesetas** —

FRANCISCO CASADESÚS

Plaza de Cabrinety :: PUIGCERDÁ :: Teléfono, 43

Religiosas.—Hoy tiene lugar en nuestro Templo parroquial como en todas las parroquias y Catedrales de España la publicación de la Bula de la Santa Cruzada. La solemnidad y pompa del acto que en las grandes capitales es realizada por la asistencia de las autoridades y representaciones oficiales indican claramente la importancia de las gracias y privilegios contenidos en tan honroso Diploma en favor de los españoles por los eminentes servicios prestados por nuestros antepasados a la Iglesia y a la causa de la civilización. No descuidemos tomar tan preciado tesoro, al mismo tiempo que tendremos el mérito de la limosna para fines benéficos daremos una prueba de nuestra Fe católica y de amor a nuestras legítimas glorias españolas

—Mañana lunes empezará la Novena a la Imaculada Concepción de la Virgen Santísima a la seis de la tarde. Después de la dedicada a Nuestra excelsa Patrona la Virgen de la Sacristia, no celebra nuestra Villa cultos más espléndidos ni tan hermosos como los consagrados por nuestra Asociación de Hijas de María para honrar y glorificar a su bendita y celestial Madre también Madre de Dios, María Santísima en el inefable misterio de su Concepción Inmaculada. La cual es también patro-

na amantísima de España, nuestra patria querida que hoy como siempre espera de tan eficaz y valiosa protección y amparo el remedio de sus necesidades y el triunfo de todos sus enemigos.

—El viernes primero de mes, día cuatro consagrado al Corazón de Jesús, a las 8 tendrá lugar la Misa de Comunión general del Apostolado de la Oración. A las 3 de la tarde con exposición menor del Ssmo. la vela en favor de los pobrecitos y olvidados difuntos y, a las 6, en la Novena exposición mayor con el acto de consagración y desagravio al Sagrado Corazón de Jesús.

RECULL DE BALLETS
DE LA
CERDANYA i del ROSSELLÓ
HARMONITZATS PER
JOAN CAMPS ARNAU

Preu: 3 pessetes

Preu: 3 pessetes

Tot bon Cerdà deù adquirir-lo

: Es ven en aquesta Impremta :

Impremta Ceretania - Puigcerdá

Assistencia Médica, Clínica d'Operacions i Raigs "X"

Casa apropiada per el tractament de tota mena de malalties medic-quirúrgiques — l'elèfon, calefacció, timbres i llum eléctrica en les habitacions — Menjador istil Grand Hotel — Assistencia a càrrec de les germanes Josefines — Servei permanent d'enfermiers i d'enfermeres — Estació del Ferro carril Transpirinaic i parada dels autos de Ripoll a la Pobla de Lillet — Servei especial per operacions d'urgència a fóra de la clínica amb asepsia absoluta — Magnífica instalació de Raigs "X" — Radioscopia, radiografia i radioterapia d'alta precisió

Consulta en la clínica de 11 a 12 del matí de 7 a 8 del vespre i en hores convingudes, en previ avis

MELCIOR VAQUER CLAPERÀ

Metge titular de
Campdevanòl

EX-ALUMNE INTERN
PENSIONAT DEL HOS-
PITAL DE LA SANTA
CREU Y PER OPOSI-
CIÓ DE LA FACULTAT
DE MEDICINA DE
BARCELONA

Telèfon, núm. 204

Campdevanòl